

til kirkelige Diemed. Nu lagde jeg meget nøie Mærke til den ærede sidste Læser (Alberti); han holdt meget fast paa det Princip, at det skulde være Statskassen, og at det var et meget vigtigt Princip at lade slippe ud af Lovgivningsmagtens Hænder. Jeg kunde være enig med det ærede Medlem deri, hvis man saae Forholdene endnu som hidtil, men det er Ulykken, at det gjør man ikke. At holde paa Principer, som blive opslugte til den sidste Dre, bryder jeg mig ikke om. Naar Principerne i Virkeligheden ikke kunne indbringe mig Noget, veed jeg ikke, hvorfor man skulde holde paa dem. Altsaa, det er endnu i dette Dieblis uviis for mig, om der ikke i Virkeligheden kunde blive et betydeligt Overtud, som man kunde bruge i andre Retninger, men, siger jeg, er det rigtig, hvad man nu omtrent fra alle Sider synes at være enig om, at der ikke vil blive Noget tilovers, hvorfor saa den Modstand? Jeg vil sige til de Herrer, at naar de ere enige derom, og der forresten er den skjønne Enighed om de andre Punkter i Loven, og de staa op og rose den ærede Minister for hans velvillige Smødekommun mod dem, hvorfor saa ikke se at faae Noget ud af Loven. Den eneste virkelige Modstand, der har viist sig, er fra det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein), men det er ikke altid, han har været saadan; det forekommer mig rigtignot, at han har forværret sig noget, thi jeg har i tidligere Dage været med til at forhandle meget alvorligt med det ærede Medlem, og da var han mere liberal end nu. Det er vel en Begælvirking, idet der nu ogsaa er Andre, som ere gaaede i en anden Retning end tidligere, og saa er det ærede Medlem gaaet længere tilbage. — Rjernepunktet i dette Forslag er jo dette: Særlig Fond eller Statskasse, og som sagt, var der virkelig Noget at vinde ved at holde paa Statskassen, vilde jeg ogsaa sige: lad os vente en Tid endnu med at faae den Sag ordnet. Men naar det er rigtig — og jeg er nær ved at tro, at de Herrer have Ret, som sige, at man nok skal forhandle om denne Sag saalænge, til det bliver Enden paa det — at det Hele gaar med, hvorfor saa ikke alligevel forsøge at faae Loven igennem iaar. (Eh. Nielsen; Naar kunne vi ikke faae den igennem.) Hvorfor maas jeg spørge, dersom virkelig Rigsdagen og Regjeringen for ramme Alvor vilde have den igennem? Da vi nu have været her saalænge, kunde vi ligesaa godt blive, havde jeg nær sagt, her Dyrehavstiden med, naar vi kunde vinde Noget derved. Det forekommer Sagen mig nok værd. Den Sag er i Virkeligheden saa betydningsfuld, at, naar der er Udsigt til, at man kunde faae den færdig igennem til Alles Tilfredshed — hvorfor saa ikke alvorlig forsøge det. Vi ere jo, kunde jeg gjerne sige, gaaede baglænds og efter den hele vrøstevorne Stilling, vi ere komne ind i med hele vort politiske Liv, vilde det være

ret ønskeligt, om dette Udsagn kunde skinne igennem, saa vi kunde møde med denne Lov, naar vi komme hjem. Saavel Geistligheden som Menighederne selv ønske jo at faae denne Sag ordnet, hvorfor saa ikke alvorlig forsøge derpaa? Hovedpunktet her var efter den ærede sidste Læses Mening den særlige Fond, men deri finder jeg netop det Inkonsekvente i det ærede Medlems Optræden, for han kunde godt gaa med til meget høiere Lønninger. Han har endog maattet høre, at han forsaavidt kunde blive enig med det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds. Hvorvidt den Bestyrdning er rigtig, lader jeg de Herrer om, men nok er det, at efter de gjorte Beregninger skal der ikke saamegen Forhøielse til, før Midlerne ganske gaa med. Nu er der jo imidlertid andre Ting i denne Lov, som der maa ses paa med Interesse fra Befolkningens Side. Det er ikke mindst de 6,000 Ldr. Saxtorn. Det har overordentlig stor Betydning, at vi kunne faae Ministeren med dertil. Jeg skulde ønske, at, naar man for ramme Alvor vilde have Loven ud, man da forhandlede om dette Spørgsmaal og undersøgte, om man ikke kunde borttage al Præstegaardsjorden. Jeg er af den Mening, at mange Præster helst vilde have det saaledes, og jeg tror, at det var det Helbigste for alle Parter. Men hvorom Alting er, hvad der er udover 2 Ldr. Saxtorn, vil man tage bort og overgive det til Befolkningen. Man vil her knytte noget Mere til, nemlig Spørgsmaalet om Tiendens Afsløsning; ja, det stemmer jeg for idag, idet jeg har den Formening, at vi ikke faae nogen Lov ud iaar; det kan da følge med som et Stridspunkt, som et Forhandlingspunkt til næste Gang; men vil man for Alvor gennemføre Loven iaar, saa lader jeg det Punkt falde, fordi jeg ønsker Loven. Derfor tager jeg Ordet for, at, dersom virkelig Ingen kan paavise Andet, end at ved den Ordning af de geistlige Lønninger, her er foreslaaet, vil omtrentlig det Meste gaa med, saa skal man ikke strides med den ærede Minister om, hvorvidt det, der bliver tilbage, skal ligge i den ene Kasse eller den anden, hvortil endnu kommer, at den ærede Minister gaar villig ind paa, at Rigsdagen maa raabe over, hvad der bliver tilbage, saa at der ikke kan gøres Anvendelse deraf uden ved Lov. Man har jo været saa opfindsom i mange andre Henseender, og skulde man saa ikke, naar der virkelig var saadant Overflod i den særlige Kasse, kunne knytte til „kirkelige Diemed“ saadanne Ting, som ikke strengt taget idag ere kirkelige Diemed? Det har man hidtil forstaaet at gjøre overfor en anden særlig Kasse, Sørø Akademi's Kasse. Jeg er gammel nok her i Thinget til at huske den Tid, da der ikke maatte røres ved denne Kasse, der var bestemt til ganske særlig Formaal; men Gud veed, til hvor mange Formaal den nu bruges. Den bruges jo til næsten Alt, der vedrører Staten, og skulde